



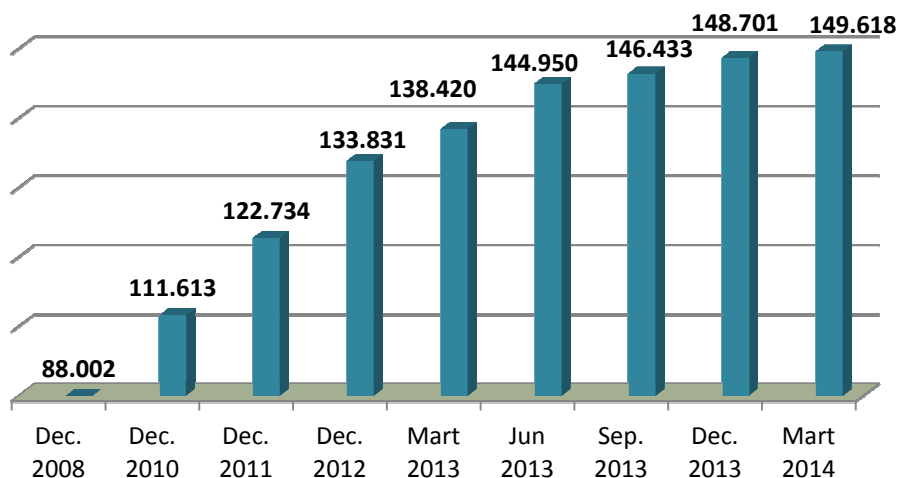
Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 478
Podgorica, 10.04.2014. godine

IZVJEŠTAJ
O STANJU TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE
RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA
- MART 2014 -

Saglasno izdatim odobrenjima Agencije za elektronske medije, pravo da distribuira radio i televizijske programe do krajnjih korisnika, u odobrenoj zoni servisa, posjeduje osam operatora i to četiri kablovska, po jedan MMDS, IPTV, DTH i mobilni operator koji nudi uslugu pristupa AVM sadržajima posredstvom javne mobilne elektronske komunikacione mreže neodređenom broju korisnika u odobrenoj zoni servisa.

Na dan 31. mart 2014. godine, broj priključaka za distribuciju radio i televizijskog programa putem različitih KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna platformi iznosi **149.618**.

U poređenju sa brojem priključaka na kraju decembra 2013. godine i dalje je prisutan pozitivan trend u kretanju broja korisnika usluga distribucije radio i TV programa. Broj priključaka je za period od tri mjeseca uvećan je za 917 ili 0,62%.

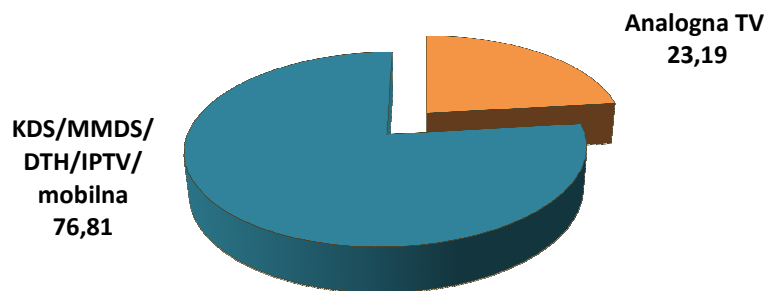


Grafik 1: Broj priključaka (KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna)

Ako se pretpostavi da se svi ili najveći dio podataka o priključcima odnosi na korisnike iz kategorije domaćinstva i ti podaci se uporede sa zvaničnim podacima o broju domaćinstava u Crnoj Gori¹, može se doći do približne slike o tome koja je primarna tehnologija koju domaćinstva u Crnoj Gori koriste za prijem radio i TV programa.

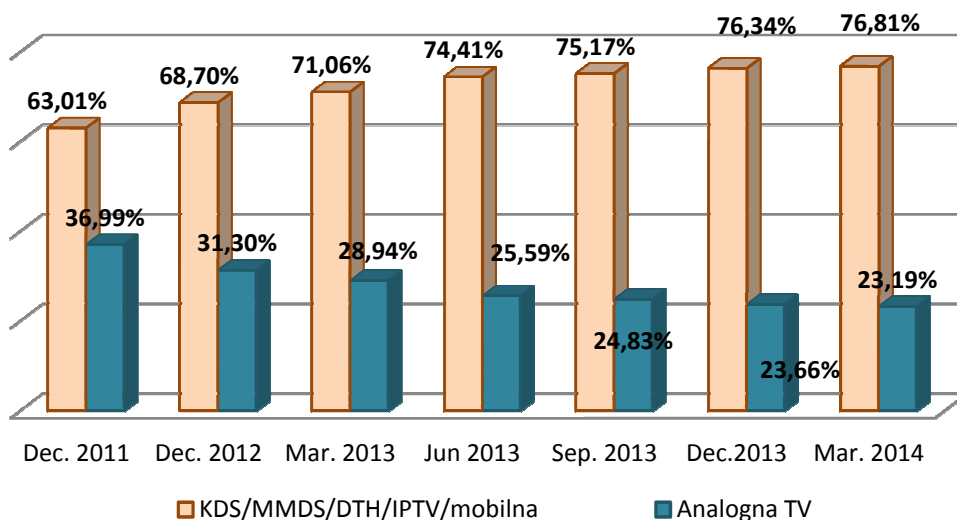
Još uvijek je prisutan trend opadanja broja domaćinstava koji koriste samo zemaljski prijem radijskih i TV programa. Na kraju posmatranog kvartala **23,19%** domaćinstava u Crnoj Gori koristilo je samo zemaljski (analogni) tj. „besplatan“ prijem radio i TV programa. Sa druge strane, ostala domaćinstva su se odlučila za korišćenje jedne od alternativnih platformi za distribuciju radio i TV programa, njih **76,81%**.

¹ Popis iz 2011. godine – Izvor: Monstat „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011“



Grafik 2: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa

Na sledećem grafiku prikazana su kretanja procentualnog učešća domaćinstava koja koriste samo zemaljsku analognu televiziju i domaćinstava koja koriste neku od dostupnih platformi odnosu na u ukupan broj domaćinstava u Crnoj Gori.

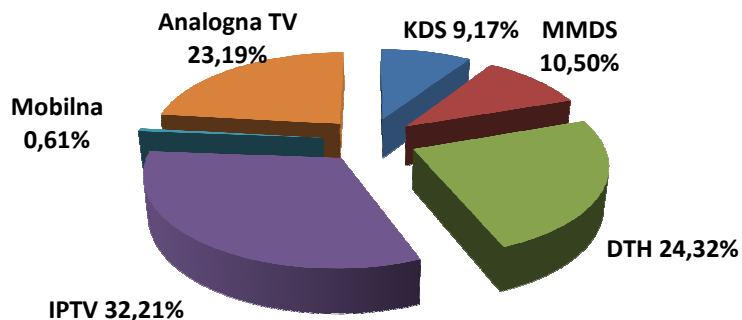


Grafik 3: Poređenje broja domaćinstava koja koriste analognu TV i platformi za distribuciju radio i TV programa

U posmatranom periodu, iako je na nivou tržišta zabilježen rast broja priključaka od 0,62%, dvije platforme su zabilježile pad broja korisnika, KDS (-0,31%) i MMDS(-6,6%).

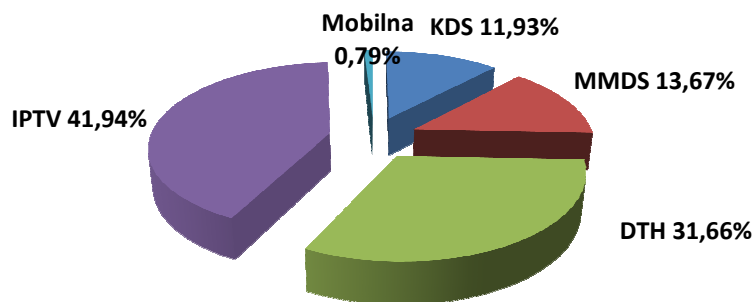
Krajem 2013. godine Agencija za elektronske medije je izdala odobrenje za distribuciju radijskih i televizijskih programa operatoru kod kojeg je pristup radijskim i televizijskim programima obezbijeđen posredstvom javne mobilne elektronske komunikacione mreže. Ova platforma je u fazi razvoja pa je tokom posmatranog perioda zabilježen rast od 272%.

Posmatrajući podatke sa aspekta pojedinih platformi koje domaćinstva koriste za prijem radio i TV programa, može se doći do zaključka da IPTV platforma (32,21%) i DTH distribucija (24,32%) imaju veće tržišno učešće u odnosu na zemaljski (analogni) tj. „besplatan“ prijem radio i TV kanala (23,19%), zatim slijede MMDS (10,50%) i KDS platforma (9,17%). Mobilna platforma ima učešće od 0,61%.



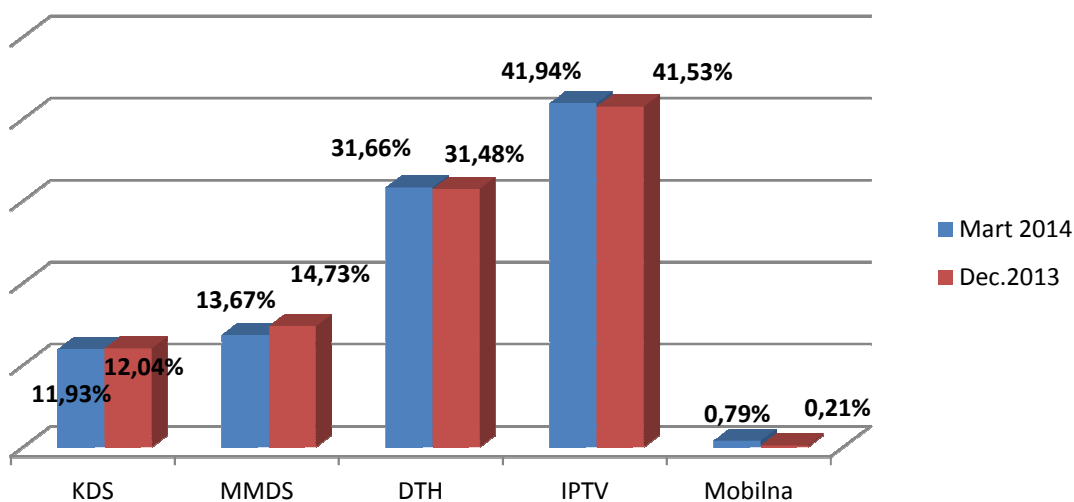
Grafik 4: Tržišno učešće različitih platformi

Posmatrajući samo učešće nezemaljskih platformi, IPTV sa učešćem od 41,94% je na leaderskoj poziciji na tržištu usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika. Za njom slijedi DTH distribucija sa 31,66%, MMDS sa 13,67% i KDS platforma sa 11,93% učešća. Mobilni operator u posljednjem kvartalu ostvario je učešće od 0,79%.



Grafik 5: Tržišno učešće nezemaljskih platformi

Tržišna učešća pojedinačnih platformi posmatrano na kraju 2013. i prvog kvartala 2014. godine imaju sljedeću strukturu:

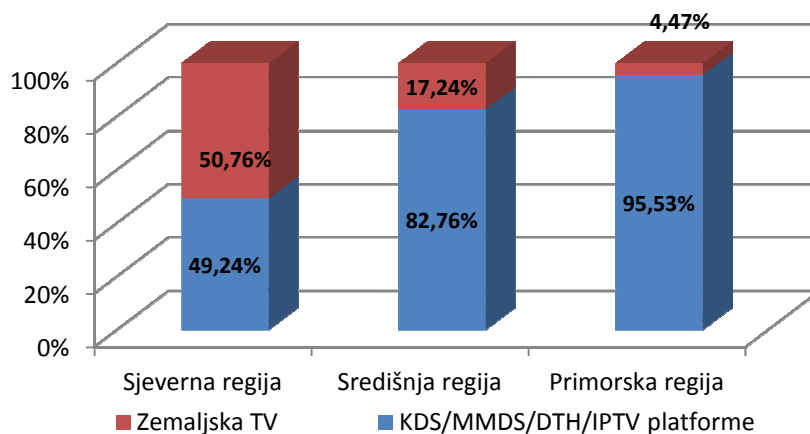


Grafik 6: Tržišno učešće platformi za distribuciju radio i TV kanala na kraju 2013. i prvog kvartala 2014. godine

Tražnja za uslugama distribucije radio i TV programa razlikuje se u zavisnosti od toga da li govorimo o sjevernoj, središnjoj ili primorskoj regiji² Crne Gore. Posmatrano u odnosu na broj domaćinstava tražnja je najveća u primorskoj regiji, čak 95,53%. Slijedi središnja regija sa 82,76%, te sjeverna regija u kojoj 49,24% domaćinstava koristi usluge operatora.

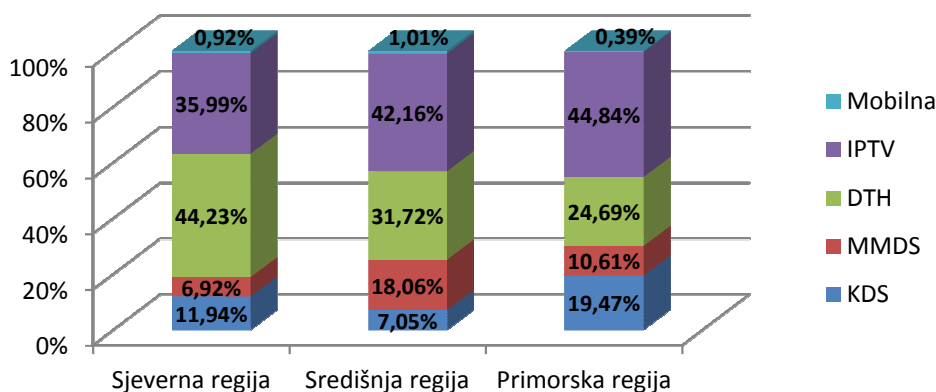
Posmatrajući navedene podatke sa aspekta primarne tehnologije koju domaćinstva u pojedinim regijama koriste za prijem radio i TV programa, dolazi se do zaključka da je u sjevernoj regiji zemaljski (analogni) prijem radio i TV programa još uvijek dominantan, ali je i prisutan trend povećanja broja korisnika usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika.

² Sjeverna regija: Andrijevića, Berane, B.Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik Žabljak.
Središnja regija: Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Podgorica.
Primorska regija: Bar, Budva, H.Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj.



Grafik 7: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa – po regijama

Posmatrano po regijama i odnos učešća pojedinih platformi je nešto drugačiji u odnosu na ukupno učešće:



Grafik 8: Tržišno učešće KDS/MMDS/DTH/IPTV/OTT platformi – po regijama

U posmatranom periodu prosječna cijena osnovnog paketa je iznosila 9,91€ (najviše 11,14€, najniže 6,05€). U osnovnom paketu korisnicima je dostupno, u prosjeku, 66 televizijskih kanala (najviše 101, najmanje 29). Šest operatora nemaju u osnovnoj ponudi radijske kanale, dok preostala dva operatora svojim korisnicima nude 3, odnosno 14 radijskih kanala.

Tri operatora nemaju dodatne pakete u svojoj ponudi, dok preostalih pet operatora u prosjeku nude 7 dodatnih paketa (najviše 7, najmanje 4). Prosječna cijena dopunskog paketa je 5,13€ (najviše 21,87€, najniže 2,03€).

Tražnja za dopunskim paketima, takođe, se razlikuje posmatrano po regijama. U odnosu na broj korisnika osnovnog paketa, tražnja za dopunskim paketima u primorskoj regiji iznosi 37,50%, u središnjoj regiji 33,90%, dok je u sjevernoj regiji značajno niža i iznosi 15,91%.

U strukturi ponude dopunskih paketa najzastupljeniji su sportski i filmski sadržaji, te sadržaji za odrasle. Najprodavaniji dopunski paketi na teritoriji Crne Gore su PINK paketi sa 28,18%, ARENA sportski paket sa 26,14%, te HBO 22,43%.

Šest od osam operatora u dijelu ili cijeloj zoni servisa distribuira radio i TV programe do krajnjih korisnika u digitalnoj tehnologiji. Iako većina operatora nudi i mogućnost prijema određenog broja TV programa u visokoj rezoluciji (HDTV) procenat korisnika koji se opredijelio za ovu mogućnost je relativno mali i iznosi 1,04% u odnosu na ukupan broj prodatih dopunskih paketa.

Posmatrano u odnosu na cjelokupni broj priključaka kod svih platformi 7,15% korisnika usluga operatora distribucije radio i TV programa koristi analognu tehnologiju. Uzimajući u obzir i analognu TV broj domaćinstava u Crnoj Gori koja koriste analognu tehnologiju iznosi 28,68%.

Dva operatora pružaju mogućnost da korisnici pristupe uslugama posredstvom interneta i putem aplikacija za mobilne terminale. Na ovakav način moguć je pristup određenom broju radio i TV programa iz ponude operatora. Ovim uslugama kod jednog operatora korisnici pristupaju besplatno, dok je kod drugog operatora ova usluga u eksperimentalnoj fazi i trenutno besplatna za sve korisnike.

Posmatrano u odnosu na ukupan obim pruženih usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika, tj. ukupan broj prodatih osnovnih i dopunskih paketa, domaćinstvo koje koristi ovaj vid usluga, mjesečno u prosjeku, za njih izdvaja 10,78€.
